

ชื่อวิทยานิพนธ์	การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินบริเวณรอบคลองนาทับ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2543
ผู้เขียน	นางสาววรรณวรรณ ศิลามาศ
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัย
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน บริเวณรอบคลองนาทับ พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2543 และ ศึกษาโมเดลทางสถิติเพื่ออธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ด้วยข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12 จังหวัดสงขลา กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2525 และสำรวจซ้ำ พ.ศ. 2543 ครอบคลุมพื้นที่ 31.32 ตารางกิโลเมตร แสดงตำแหน่งที่ตั้ง และลักษณะการใช้ที่ดินด้วยแผนที่ตัวแปรตาม คือ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ พื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่การเกษตร และพื้นที่บ้านเรือน และส่วนราชการต่าง ๆ ตัวแปรอิสระ คือ ทำเลที่ตั้ง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ บริเวณคลองนาทับ บริเวณทางด้านทิศเหนือของตำบลนาทับ และบริเวณทางด้านทิศใต้ของตำบลนาทับ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามด้วยการทดสอบ เพียร์สัน ไค-สแควร์ (Pearson chi-square) และวิเคราะห์หารูปแบบทางสถิติ โดยการถดถอยมัลติโนเมียลลอจิสติก (Multinomial Logistic Regression) สร้างแผนที่ และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยโปรแกรม R

ผลการศึกษาพบว่า พ.ศ. 2525 ที่ดินส่วนใหญ่ เป็นนาข้าว ร้อยละ 27.0 ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าพรุ ร้อยละ 23.6 และที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการ ร้อยละ 14.9 สำหรับ พ.ศ. 2543 ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าพรุ ร้อยละ 19.5 ของพื้นที่ทั้งหมด นาข้าว ร้อยละ 13.8 โดยมีพื้นที่ที่รกร้าง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.8 และพบว่าพื้นที่ที่เคยเป็นนาข้าวลดลงมากที่สุดถึง ร้อยละ 17.8 โดยเฉพาะบริเวณทิศเหนือ และทางทิศใต้ของตำบลนาทับ มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่รกร้าง ร้อยละ 9.8 และพื้นที่นาทุ่ง ร้อยละ 9.2 (จากเดิมที่ไม่เคยมี) พบว่าส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงมาจากพื้นที่ป่าพรุ ป่าชายเลน และนาข้าว

ผลการวิเคราะห์ถดถอยมัลติโนเมียลลอจิสติก ของการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินระหว่าง พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2543 พบว่ามีกลุ่มที่ดินที่ยังคงสภาพธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่รอบคลองนาทับ มีขนาดพื้นที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

Thesis Title Land Use System Change around Na Thap River in Songkhla, Thailand in 1982 and 2000

Author Miss Varoonwan Silamas

Major Program Research Methodology

Academic Year 2010

ABSTRACT

Purposes of this study were to investigate land use patterns and its change around Na Thap River where located at Na Thap Sub-district of Chana district in Songkhla Province in 1982 and 2000, and to use a statistical model for showing location and change in types of land use. Data were obtained from Thailand's Land Development Department that surveyed in 1982 and 2000 covering 31.32 square kilometers of the study area. Location and general area for each specific land uses were displayed in land use map. Pearson's chi-squared tests were applied for calculating and identifying the association between types of land use change and multinomial logistic regression was used as the model. R program were used to arrange the map and developed a model for describing the land use change. The results showed three main types of land use were identified. In 1982, paddy field area occupied the most area (27.0% of all) while swamp forest area presented 23.6% and then developed area presented 14.9% respectively. In 2000, swamp forest area presented 19.5% and then coconut tree presented 13.8%, followed by abandoned land (9.8%). Paddy field was the area where shown the most change of land use. It decreased about 17.8% from 1982 to 2000. Whereas the abandoned land was increased in the north and south of Na Thap sub-district to 9.8% and shrimp farming area along the river was increased to 9.2% of total

area. The increase in abandoned land and shrimp farming were mostly converting from swamp forest, mangrove and paddy field.

Modeling of the land use change in each location found that 'natural remaining natural' had less natural land was preserved around the river.

Prince of Songkla University
Pattani Campus